

E-SĄDY PO POLSKU

RANKING STRON INTERNETOWYCH
SĄDÓW OKRĘGOWYCH I APELACYJNYCH

II EDYCJA

Warszawa, marzec 2010 r.

Autorzy:

Dawid Sześciło

Marta Kube (FOR)

Maciej Lipiec (K2 Internet S.A.)

Paulina Gawłowska (K2 Internet S.A.)

Michał Gołębiowski (K2 Internet S.A.)

Redakcja:

red. Ewa Usowicz (Rzeczpospolita)

Przedmiotem badania zostały objęte serwisy internetowe sądów według stanu na grudzień 2009 r.

opracowanie graficzne i skład: *nanfolio*

Warszawa, marzec 2010 r.

www.for.org.pl

www.hfhr.org.pl

www.k2.pl

**FUNDACJA
BATOREGO**

IM. STEFANA

Projekt jest realizowany ze środków przekazanych na ten cel przez Fundację im. Stefana Batorego

1. Krótkie podsumowanie	2
2. Wprowadzenie	3
3. Opis kryteriów badania stron internetowych sądów	4
3.1. Kryteria merytoryczne	4
3.2. Kryteria techniczne	5
• Opis kryteriów oceny	5
• Kryteria użyte przy ewaluacji użyteczności (usability)	6
• Ocena dostępności (accessibility)	6
• Kryteria użyte przy ewaluacji dostępności	6
4. Ranking	8
4.1. Sądy Apelacyjne	8
4.2. Sądy Okręgowe	9
5. Uwagi szczególne – ciekawostki z obserwacji poszczególnych stron	10
5.1. Ocena merytoryczna	10
• Sądy apelacyjne	10
• Sądy okręgowe	11
5.2. Ocena techniczna	12
• Ocena kompozycji graficznej stron (przejrzystość i oprawa graficzna)	12
• Łatwość nawigacji	15
5.3. Występujące błędy i problemy	16
• Brak tytułów stron	16
• Niedostateczny kontrast/czytelność tekstu	16
• Nieprawidłowe opisy alternatywne dla grafiki	17
• Problem z tytułami linków i ich wyróżnieniem	18
• Konstrukcja stron w oparciu o tabele	18
• Nieprawidłowa semantyka kodu	19
• Wykorzystanie ramek	19
• Działanie z wyłącznymi stylami	19
• Działanie z wyłączonym wyświetlaniem grafiki	20
• Brak zdefiniowanego języka	20
6. Podsumowanie	21

1. Krótkie podsumowanie

Drugie wydanie rankingu i badania stron internetowych polskich sądów okręgowych i apelacyjnych ma w założeniu zachęcić władze sądów i Ministerstwo Sprawiedliwości do kontynuowania dyskusji i wprowadzania pozytywnych zmian w dziedzinie wykorzystania Internetu w wymiarze sprawiedliwości. Przygotowany w 2008 r. pierwszy raport uwydatnił wiele błędów, niedociągnięć i braków w stosowaniu nowoczesnych metod komunikacji z sądami.

Aktualny pozostaje postulat docelowego utworzenia jednolitego, zarządzanego centralnie serwisu www polskiego wymiaru sprawiedliwości

Autorzy tegorocznego opracowania stawiają sobie za cel nie tylko ocenę zmian wprowadzonych po pierwszym badaniu, ale także zainicjowanie kolejnych pozytywnych trendów. Podtrzymują przy tym postawiony poprzednio postulat docelowego utworzenia jednolitego, zarządzanego centralnie serwisu www polskiego wymiaru sprawiedliwości.

Analizę serwisów sądowych przeprowadzono pod kątem merytorycznym oraz technicznym. Ocena merytoryczna opierała się na kryteriach użyteczności informacji zawartych w serwisach dla tzw. przeciętnego obywatela, roli serwisu www w promowaniu wymiaru sprawiedliwości i podnoszeniu świadomości prawnej społeczeństwa oraz badaniu jakości i zgodności z prawem obowiązkowych stron Biuletynu Informacji Publicznej prowadzonych przez sądy. Kryteria techniczne uwzględniały ocenę kompozycji stron (layoutu), łatwość nawigacji i dostępność.

Zdecydowanym liderem rankingu jest Sąd Okręgowy we Wrocławiu

Na podstawie tych kryteriów wyłoniła się czołówka najlepiej zaprojektowanych i najbardziej użytecznych stron internetowych polskich sądów. Zdecydowanym liderem rankingu, wśród sądów okręgowych jest Sąd Okręgowy we Wrocławiu. Ustępują mu, choć zasługują na wyróżnienie: Sąd Okręgowy w Legnicy, Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze. Jeśli chodzi o sądy apelacyjne, najlepiej wypadły kolejno: SA w Katowicach, SA w Poznaniu i SA w Szczecinie. W ocenie autorów raportu, serwisy tych sądów mogą stanowić źródło dobrych praktyk i wzorców, które winny być zastosowane przez twórców pozostałych serwisów sądowych.

W przypadku sądu krakowskiego czy bydgoskiego bardzo niskie oceny powtórzyły się już po raz drugi

Najniżej w rankingu znalazł się Sąd Apelacyjny w Krakowie, Sąd Apelacyjny w Białymstoku, Sąd Okręgowy w Płocku czy Sąd Okręgowy w Bydgoszczy. Co gorsza, w przypadku sądu krakowskiego czy bydgoskiego bardzo niskie oceny powtórzyły się już po raz drugi.

2. Wprowadzenie

W marcu 2008 r. Forum Obywatelskiego Rozwoju, Helsińska Fundacja Praw Człowieka i komitywa.com przygotowały pierwsze w historii wszechstronne badanie stron internetowych polskich sądów okręgowych, apelacyjnych i wojewódzkich sądów administracyjnych¹. Było to pierwsze całościowe opracowanie analizujące jakość sądowych serwisów internetowych. Wcześniej oceny i postulaty dotyczące ich funkcjonowania pojawiały się sporadycznie, w szczególności w serwisie prawo.vagla.pl².

Wyniki badania z 2008 r. nie napawały optymizmem. Najpoważniejsze z zaobserwowanych problemów to:

- brak jednego portalu wymiaru sprawiedliwości, który gwarantowałby szybki i łatwy dostęp do informacji na temat każdego z sądów;
- niezrozumiały fakt prowadzenia przez większość sądów dwóch autonomicznych serwisów internetowych. Pierwszym jest oficjalny, własny serwis internetowy danego sądu, drugim – strona podmiotowa Biuletynu Informacji Publicznej;
- trudności z uzyskaniem dostępu do informacji na temat możliwości uzyskania pomocy prawnej, wysokości i zasad uiszczania kosztów sądowych i innych informacji przydatnych dla obywateli, którzy nie zawsze są doskonale zaznajomieni z zasadami funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości i tajnikami procedur sądowych;
- niski poziom techniczny sądowych serwisów www, pod względem technicznym i graficznym, serwisy większości sądów przypominały polski Internet sprzed kilku, a nawet kilkunastu lat. Wiele do życzenia pozostawiały szablony graficzne stron, niski poziom dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz brak istotnych funkcjonalności.

Na podstawie powyższych obserwacji oraz w oparciu o rozwiązania stosowane w innych krajach, sformułowano następujące postulaty:

- utworzenie jednego portalu internetowego polskiego wymiaru sprawiedliwości z centralnie zarządzaną podstawową treścią oraz serwisami poszczególnych sądów funkcjonującymi jako podstrony portalu – taki model funkcjonuje już m.in. w krajach skandynawskich³, Wielkiej Brytanii⁴, a także w Czechach⁵ i Rumunii⁶;
- alternatywnie odejście od modelu podwójnych serwisów internetowych funkcjonujących w większości sądów (oficjalnych oraz podmiotowych BIP) – rodzi to nie tylko niepotrzebne koszty, ale i dezorientuje użytkowników;
- zanim możliwe stanie się utworzenie jednego portalu wymiaru sprawiedliwości, konieczne jest ujednolicenie treści publikowanych na samodzielnie zarządzanych stronach WWW sądów, aby zapewnić ich wiarygodność i aktualność. Ministerstwo Sprawiedliwości powinno także wydać wytyczne, być może nawet powinny one zostać włączone do przepisów rangi ustawowej, co do treści stron i ich obowiązkowych elementów.
- zwiększenie przejrzystości funkcjonowania sądów oraz wprowadzenie polityki informacyjnej każdego sądu.

Ministerstwo Sprawiedliwości powinno także wydać wytyczne, być może nawet powinny one zostać włączone do przepisów rangi ustawowej, co do treści stron i ich obowiązkowych elementów

Główny postulat raportu (jeden portal wymiaru sprawiedliwości) nie został zrealizowany. Niemniej jednak, negatywne oceny zawarte w raporcie i sformułowane wnioski spotkały się z otwartym przyjęciem ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości odpowiedzialnego za internetowe oblicze sądów. Jak przyznawał wiceminister sprawiedliwości Łukasz Rędziniak: „Raport przygotowany przez Forum Obywatelskiego Rowoju (FOR) oraz

Główny postulat raportu (jeden portal wymiaru sprawiedliwości) nie został zrealizowany

1 Raport jest dostępny na stronie internetowej Forum Obywatelskiego Rozwoju: www.for.org.pl, w dziale Publikacje/Raporty.

2 Zob. np. Dostęp do informacji: sądy, <http://prawo.vagla.pl/node/4578>. Autor serwisu Piotr Wagłowski zwracał uwagę na szereg problemów, które potwierdziły się w toku badania, m.in. problem podwójnych serwisów sądowych

3 Por. np. portal szwedzki: http://www.domstol.se/templates/DV_InfoPage_____10854.aspx

4 www.hmcourts-service.gov.uk.

5 <http://portal.justice.cz/uvod/JusticeEN.aspx?id=soud>.

6 <http://portal.just.ro/>.

Tegoroczne badanie i ranking stron internetowych sądów stanowi próbę oceny, na ile zaprezentowane w poprzednim opracowaniu uwagi zostały uwzględnione

Istotną zmianą w stosunku do pierwszej edycji badania jest rezygnacja z oceny serwisów internetowych wojewódzkich sądów administracyjnych

Zmianie uległ rozkład punktów w ramach ogólnego kryterium zawartości merytorycznej

Helsińską Fundację Praw Człowieka był dla Ministerstwa Sprawiedliwości stymulujący.⁷ Najbardziej poruszył go problem funkcjonowania podwójnych serwisów www sądów: „Funkcjonuje pewna paranoja, gdyż są dwie strony internetowe sądów – oficjalna strona samego sądu i Biuletynu Informacji Publicznej. Z tej ostatniej dowiadujemy się niewiele, jednocześnie zawiera ona dane nikomu niepotrzebne. Strony BIP-u na pewno nie powinny być przeznaczone do uzyskiwania informacji przez obywateli.⁸”

Tegoroczne badanie i ranking stron internetowych sądów stanowi próbę oceny, na ile zaprezentowane w poprzednim opracowaniu uwagi zostały uwzględnione. Autorzy zdają sobie sprawę, że realizacja wielu postulatów wymaga zmian systemowych i długofalowych działań. Najważniejsze, by coroczne badanie rankingowe stymulowało systematyczną poprawę jakości sądowych serwisów internetowych.

Istotną zmianą w stosunku do pierwszej edycji badania jest rezygnacja z oceny serwisów internetowych wojewódzkich sądów administracyjnych. Jest to podyktowane kilkoma względami. Po pierwsze, należy zauważyć i docenić proces ujednoczenia serwisów WSA. Po drugie, należy wspomnieć o scentralizowaniu jednego z kluczowych elementów serwisów sądowych, tj. bazy orzecznictwa wszystkich wojewódzkich sądów administracyjnych i Naczelnego Sądu Administracyjnego⁹. Po trzecie, w tegorocznym badaniu autorzy skupiają się szczególnie na ocenie serwisów z punktu widzenia użytkownika nieprofesjonalnego (tzw. przeciętnego obywatela). Tymczasem, głównymi „klientami” sądownictwa administracyjnego są raczej osoby prawne i profesjonalni pełnomocnicy stron (adwokaci, radcowie prawni, doradcy podatkowi). Nie oznacza to, że autorzy zarzucają pomysł włączenia serwisów WSA do jednolitego serwisu wymiaru sprawiedliwości. Dostrzegają jednak potrzebę ewentualnego rozdzielenia w jego ramach części odnoszącej się do sądów powszechnych i administracyjnych.

3. Opis kryteriów badania stron internetowych sądów

3.1. Kryteria merytoryczne

Podobnie jak w pierwszej edycji badania, również tegoroczny ranking opiera się na analizie serwisów internetowych polskich sądów na podstawie kryteriów zarówno merytorycznych, jak i technicznych. Nie zmieniła się maksymalna liczba punktów do uzyskania przez każdy z serwisów – 60 punktów, na które składa się 30 punktów za zawartość merytoryczną i 30 punktów za rozwiązania techniczne. Zmianie uległ natomiast rozkład punktów w ramach ogólnego kryterium zawartości merytorycznej. W pierwszym badaniu na każdy z trzech elementów składowych oceny treści stron (użyteczność dla klientów sądu, rola w promowaniu wymiaru sprawiedliwości, jakość strony podmiotowej BIP) przypadało po 10 punktów.

Tym razem, w ramach oceny treści poszczególnych serwisów przyznano priorytet kryterium użyteczności dla klientów sądu (maksymalnie 15 punktów). Nie zmieniła się maksymalna liczba punktów do uzyskania w ramach oceny znaczenia serwisu w promocji wymiaru sprawiedliwości, budowy zaufania i edukacji prawnej. Obniżono do 5 punktów maksymalną ocenę za jakość strony podmiotowej BIP. Zmiany wynikają przede wszystkim z faktu, że po zasygnalizowaniu w pierwszej edycji badania potrzeby zniesienia dualistycznego modelu serwisów sądowych, straciło znaczenie dokładne badanie relacji między stronami podmiotowymi BIP i serwisami własnymi oraz traktowanie tej kwestii na równi z pozostałymi kryteriami. Nie zmienia to jednak krytycznej oceny modelu „podwójnych serwisów”, a także przypadków niewypełnienia ustawowych obowiązków w odniesieniu do treści BIP.

7 Cyt. za: Strony internetowe sądu muszą być użyteczne, „Gazeta Prawna” z 28 października 2008 r.

8 Cyt. za: Wspólny portal internetowy ułatwi obywatelom kontakty z sądami powszechnymi, „Gazeta Prawna” z 1 lipca 2008 r.

9 <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/>.

Poniższa tabela zawiera szczegółowe informacje na temat kryteriów merytorycznej oceny zawartości sądowych serwisów internetowych wraz z dokładną punktacją:

<p>Użyteczność dla klienta sądu</p> <p>15 pkt.</p>	<p>Rola strony w promocji wymiaru sprawiedliwości, budowy zaufania i edukacji prawnej</p> <p>10 pkt.</p>	<p>Spójność między stroną oficjalną a BIP</p> <p>5 pkt.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • dokładne dane teleadresowe (adres z kodem pocztowym, numer telefonu) – 1 pkt; • mapa dojazdu do sądu z informacją jak dojechać z dworca PKS/PKP – 1 pkt; • dokładne informacje o godzinach pracy sądu, godzinach przyjęć interesantów – 1 pkt; • kontakt emailowy (nie tylko z webmasterem, ale też z samym sądem) – 1 pkt • e-wokanda – 1 pkt; • informacja o wysokości kosztów sądowych – czy jest: (1) wyczerpująca; (2) zrozumiała dla przeciętnego obywatela i podana w atrakcyjnej formie – 2 pkt; • informacja o sposobach wnoszenia kosztów sądowych, w tym informacja o numerze konta, godzinach pracy kasy sądu – 1 pkt; • informacja o pomocy prawnej z urzędu – czy jest: (1) wyczerpująca; (2) zrozumiała dla przeciętnego obywatela i podana w atrakcyjnej formie – 2 pkt; • publikacja istotnych dla obywatela przepisów prawnych – przepisy o postępowaniach sądowych, przepisy o systemie sądownictwa, Konstytucja RP, Europejska Konwencja Praw Człowieka – 1 pkt; • dane kontaktowe do organizacji pozarządowych udzielających bezpłatnej pomocy prawnej – 1 pkt; • dostępność formularzy do wykorzystania w postępowaniu sądowym – czy opublikowano formularze, które są przydatne uczestnikom postępowań sądowych (lista formularzy, które powinny być opublikowane jest dostępna na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości: http://www.ms.gov.pl/sprawy_cywilne/sprawy_cywilne.php) – 2 pkt; • dostępność informacji dla biegłych, mediatorów i tłumaczy – 1 pkt. 	<ul style="list-style-type: none"> • aktualności z życia sądu: (1) czy są regularnie aktualizowane; (2) czy są atrakcyjnie podane (opisy wydarzeń, zdjęcia) – 2 pkt; • publikacja orzeczeń: (1) publikacja orzeczeń bez opracowania i teźowania; (2) publikowanie orzeczeń z teżami, omówienia wyroków – 2 pkt; • informacje o sędziach: (1) lista wszystkich sędziów; (2) lista i dane kontaktowe sędziów pełniących funkcje w sądzie – 2 pkt; • strona rzecznika prasowego: (1) dane kontaktowe rzecznika (email, telefon), (2) serwis rzecznika prasowego – 2 pkt; • publikacja opracowań edukacyjnych i podnoszących świadomość prawną (np. broszury dotyczące praw człowieka, zasad funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości) – 1 pkt; • baza linków do instytucji wymiaru sprawiedliwości – 1 pkt. 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 pkt – funkcjonuje jedna strona jako strona BIP, BIP jest zgodny z wymogami ustawy o dostępie do informacji publicznej; • 4 pkt – funkcjonuje jedna strona jako strona BIP, BIP nie jest w pełni zgodny z wymogami ustawy o dostępie do informacji publicznej*; • 3 pkt – funkcjonują dwie strony (oficjalny i BIP); BIP jest zgodny z wymogami ustawy o dostępie do informacji publicznej i spójny ze stroną oficjalną (brak różnic w treści obu stron, użytkownik nie musi odwiedzać obu stron, żeby uzyskać przydatne i aktualne informacje); • 2 pkt – funkcjonują dwie strony (oficjalny i BIP); BIP jest zgodny z wymogami ustawy o dostępie do informacji publicznej, ale brak jest spójności między stronami; • 1 pkt – funkcjonują dwie strony (oficjalna i BIP); BIP nie jest zgodny z wymogami ustawy o dostępie do informacji publicznej i brak jest spójności między stronami; • 0 pkt – brak BIP.

* Wysoka liczba punktów (4) przyznawana serwisom, które nie w pełni spełniają wymogi ustawowe może wzbudzać kontrowersje. Autorzy wychodzą jednak z założenia, że z punktu widzenia klientów sądów dużo bardziej naganne jest ich dezorientowanie poprzez oferowanie dwóch niezależnych serwisów jednego sądu.

3.2. Kryteria techniczne

Opis kryteriów oceny

Kryteria zastosowane przy ocenie użyteczności i dostępności serwisów sądów w tym raporcie są identyczne, jak w audycie przeprowadzonym w ubiegłym roku, co umożliwia łatwe porównanie rankingów. Serwisy, w których nie wprowadzono żadnych zmian od 2008 roku zostały w tym roku ocenione na nowo (ocena w rankingu ma charakter względny).

Kryteria użyte przy ewaluacji użyteczności

Norma ISO 9241 definiuje użyteczność jako miarę efektywności, wydajności i satysfakcji z jakimi produkt pozwala na realizację celów użytkowników.

Aby to osiągnąć użyteczny serwis internetowy powinien:

- W czytelny sposób przedstawiać użytkownikom dostępne treści i pomagać w dotarciu do nich.
- Nie obciążać pamięci użytkowników przypominając o miejscu, w którym znajdują się aktualnie w strukturze serwisu i możliwych opcjach.
- Mówić językiem użytkowników bez odwoływania się do hermetycznego żargonu czy niezrozumiałych skrótów.
- Zapewniać różne sposoby dotarcia do informacji (przeglądanie, wyszukiwanie).
- Być przejrzysty, prosty i estetyczny – interfejs użytkownika nie powinien zawierać informacji, które są zbędne lub rzadko potrzebne, bo każdy nadmiar jednostka informacji utrudnia odnalezienie poszukiwanych treści.

Podczas ewaluacji użyteczności serwisów sądowych przyjęto podział oceny na dwie główne kategorie: ocena kompozycji graficznej (tzw. layout, rozmieszczenie elementów na stronie, przejrzystość informacji, estetyka) oraz łatwości nawigacji (menu, struktura, grupowanie treści). W obu kategoriach przyznawano ocenę w skali od 1 do 10.

Ocena dostępności

Dostępność serwisu internetowego oznacza stopień w jakim może być on postrzegany, rozumiany i przeglądany przez wszystkich użytkowników, niezależnie od ich cech lub ograniczeń, a także niezależnie od właściwości używanego przez nich oprogramowania i sprzętu

Dostępność WWW to dziedzina wiedzy z zakresu interakcji człowieka z komputerem zajmująca się problematyką tworzenia stron i serwisów internetowych dostępnych dla jak najszerszego grona odbiorców, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych. Dostępność serwisu internetowego oznacza stopień w jakim może być on postrzegany, rozumiany i przeglądany przez wszystkich użytkowników, niezależnie od ich cech lub ograniczeń, a także niezależnie od właściwości używanego przez nich oprogramowania i sprzętu.

Dostępność serwisów internetowych jest warunkiem równego dostępu do informacji dla osób niepełnosprawnych, o czym mówi art. 9 Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych (The Convention on the Rights of Persons with Disabilities¹⁰).

Kryteria użyte przy ewaluacji dostępności

Serwisy internetowe zostały ocenione na podstawie listy kontrolnej zawierającej 10 kryteriów, które zostały dobrane w sposób umożliwiający sprawdzenie obecności potencjalnych barier lub utrudnień w dostępie do treści. Kryteria te zostały opracowane głównie w oparciu o dokument Web Content Accessibility Guidelines¹¹, który zawiera szereg przydatnych wskazówek dotyczących dostępności serwisów. Szczególny nacisk położono na bariery, które mogą sprawiać problemy osobom z dysfunkcją wzroku (niewidomi lub niedowidzący). Osoby takie mogą korzystać z czytników ekranowych, czyli specjalnych przeglądark z syntezatorem mowy, odczytujących na głos treść strony, które instalowane są na komputerach użytkowników (odczytują one treści widoczne w przeglądarce internetowej użytkownika).

¹⁰ <http://www.un.org/disabilities/>

¹¹ <http://www.w3.org/TR/WCAG20/>

1. **Adekwatność tytułów stron**

Tytuły poszczególnych stron w serwisie są adekwatne do treści, zmieniają się na poszczególnych stronach serwisu.

2. **Kontrast/czytelność**

Tekst ma odpowiedni kontrast oraz pozostaje czytelny przy powiększeniu.

3. **Opisy alternatywne**

Elementy graficzne mają opisaną zawartość w znaczniku ALT. Elementy graficzne o charakterze dekoracyjnym mają pusty znacznik ALT.

4. **Tytuły linków**

Tytuły linków używanych na stronie dobrze opisują zawartość linkowanej strony.

5. **Szablony stron nie w tabelach**

Układ strony nie jest osadzony w tabelach.

6. **Semantyka kodu**

Odpowiednie zakodowanie poszczególnych elementów treści strony uwzględniające ich znaczenie (nagłówki, listy, tabele z danymi, etc.).

7. **Obecność ramek**

Strona nie używa ramek do prezentowania treści lub ramki są odpowiednio tytułowane.

8. **Wyłączone style**

Strona wyświetla się poprawnie przy wyłączanych stylach

9. **Wyłączona grafika**

Strona wyświetla się poprawnie po wyłączeniu elementów graficznych

10. **Zdefiniowany język strony**

W kodzie strony jest poprawnie zdefiniowany język używany w serwisie.

Każde z kryteriów było oceniane zerojedynkowo. Ocena dostępności jest sumą punktów i zawiera się w skali od 1 do 10.

4. Ranking

		Sądy Apelacyjne		layout	łatwość nawigacji	dostępność	użytecz- ność	promocja	BIP	Σ
2009	2008									
1	7	Sąd Apelacyjny w Katowicach	katowice.sa.gov.pl	10	10	10	6	7	5	48
2	2	Sąd Apelacyjny w Poznaniu	poznan.sa.gov.pl	8	9	7	7	3	5	39
2	6	Sąd Apelacyjny w Szczecinie	szczecin.sa.gov.pl	6	6	5	8	9	5	39
3	3	Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	wroclaw.sa.gov.pl	9	10	6	6	5	2	38
4	1	Sąd Apelacyjny w Lublinie	lublin.sa.gov.pl	5	5	9	9,5	3	2	33,5
5	9	Sąd Apelacyjny w Rzeszowie	rzeszow.sa.gov.pl	6	6	6	4,5	4,5	5	32
6	11	Sąd Apelacyjny w Łodzi	lodz.sa.gov.pl	6	7	8	4	0,5	5	30,5
7	10	Sąd Apelacyjny w Warszawie	waw.sa.gov.pl	6	8	4	4	2	5	29
8	4	Sąd Apelacyjny w Gdańsku	gdansk.sa.gov.pl	5	4	5	8,5	1	2	25,5
9	5	Sąd Apelacyjny w Białymstoku	bialystok.sa.gov.pl	4	6	4	4,5	2,5	2	23
10	8	Sąd Apelacyjny w Krakowie	krakow.sa.gov.pl	1	4	3	3,5	4	3	18,5

2009	2008	Sądy Okręgowe		layout	łatwość nawigacji	dostępność	użytecz- ność	promocja	BIP	Σ
1	8	Sąd Okręgowy we Wrocławiu	wroclaw.so.gov.pl	9	9	6	11,5	6	5	46,5
2	1	Sąd Okręgowy w Legnicy	legnica.so.gov.pl	9	10	8	8	4	2	41
3	14	Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze	jelenia-gora.so.gov.pl	9	7	6	10	3,5	5	40,5
4	6	Sąd Okręgowy w Zielonej Górze	zielona-gora.so.gov.pl	9	9	7	7	2,5	5	39,5
5	13	Sąd Okręgowy w Przemyślu	przemysl.so.gov.pl	8	9	7	8	4	3	39
5	2	Sąd Okręgowy w Koszalinie	koszalin.so.gov.pl	6	7	8	8	5	5	39
5	32	Sąd Okręgowy w Zamościu	zamosc.so.gov.pl	6	8	8	9	3	5	39
6	36	Sąd Okręgowy w Rzeszowie	rzeszow.so.gov.pl	7	8	8	8	2,5	5	38,5
7	9	Sąd Okręgowy w Opolu	opole.so.gov.pl	7	8	6	10	5	2	38
8	3	Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp.	gorzow-wlkp.so.gov.pl	7	8	8	7	2	5	37
8	38	Sąd Okręgowy w Koninie	konin.so.gov.pl	6	7	8	8	3	5	37
8	31	Sąd Okręgowy w Kaliszu	kalisz.so.gov.pl	6	5	9	8	4	5	37
8	11	Sąd Okręgowy w Siedlcach	siedlce.so.gov.pl	6	7	7	10	2	5	37
9	10	Sąd Okręgowy w Gliwicach	gliwice.so.gov.pl	6	6	8	8	3	5	36
10	40	Sąd Okręgowy w Ostrołęce	ostroleka.so.gov.pl	8	7	8	9	1,5	2	35,5
10	20	Sąd Okręgowy w Elblągu	elblag.so.gov.pl	5	6	4	10,5	5	5	35,5
11	39	Sąd Okręgowy w Świdnicy	swidnica.so.gov.pl	9	10	6	6	2	2	35
11	12	Sąd Okręgowy w Poznaniu	poznan.so.gov.pl	6	7	5	10	4	3	35
11	21	Sąd Okręgowy w Krakowie	krakow.so.gov.pl	5	6	3	10	6	5	35
12	35	Sąd Okręgowy w Tarnowie	tarnow.so.gov.pl	5	5	7	8	4,5	5	34,5
13	42	Sąd Okręgowy w Kielcach	kielce.so.gov.pl	6	9	7	5	2	5	34
13	17	Sąd Okręgowy w Krośnie	krosno.so.gov.pl	5	5	9	6	4	5	34
13	19	Sąd Okręgowy w Warszawie	warszawa.so.gov.pl	6	5	2	10	6	5	34
13	41	Sąd Okręgowy w Gdańsku	gdansk.so.gov.pl	6	5	6	7	6	4	34
14	4	Sąd Okręgowy w Łodzi	lodz.so.gov.pl	6	7	6	7,5	2	5	33,5
15	15	Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb.	piotrkow-tryb.so.gov.pl	6	4	7	7,5	3	5	32,5
16	5	Sąd Okręgowy w Radomiu	radom.so.gov.pl	6	5	7	8,5	3	2	31,5
16	33	Sąd Okręgowy w Suwałkach	suwalki.so.gov.pl	3	6	6	10	3,5	3	31,5
17	16	Sąd Okręgowy w Szczecinie	szczecin.so.gov.pl	5	8	5	5	3	5	31
17	29	Sąd Okręgowy w Nowym Sączu	nowy-sacz.so.gov.pl	3	5	8	11	4	0	31
17	44	Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu	tarnobrzeg.so.gov.pl	5	5	4	9	3	5	31
17	26	Sąd Okręgowy Warszawa-Praga	warszawapraga.so.gov.pl	6	3	2	9	6	5	31
18	7	Sąd Okręgowy w Lublinie	lublin.so.gov.pl	6	6	6	4,5	3	5	30,5
19	18	Sąd Okręgowy w Toruniu	torun.so.gov.pl	5	6	5	8,5	2,5	2	29
20	25	Sąd Okręgowy w Sieradzu	sieradz.so.gov.pl	6	5	5	6,5	3	3	28,5
21	30	Sąd Okręgowy w Olsztynie	olsztyn.so.gov.pl	4	2	4	10	5	3	28
22	27	Sąd Okręgowy w Katowicach	katowice.so.gov.pl	7	5	6	6	1	2	27
23	34	Sąd Okręgowy we Włocławku	wloclawek.so.gov.pl	6	5	3	6	4	2	26
23	28	Sąd Okręgowy w Łomży	www.lomza.so.gov.pl	5	1	3	8,5	3,5	5	26
24	37	Sąd Okręgowy w Słupsku	slupsk.so.gov.pl	4	4	3	7	2,5	5	25,5
25	22	Sąd Okręgowy w Częstochowie	czestochowa.so.gov.pl	3	2	4	9	4,5	2	24,5
26	23	Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej	bielsko-biala.so.gov.pl	4	4	7	5	2	2	24
26	43	Sąd Okręgowy w Białymstoku	bialystok.so.gov.pl	2	4	5	7	4	2	24
26	24	Sąd Okręgowy w Płocku	plock.so.gov.pl	4	2	3	10	3	2	24
27	45	Sąd Okręgowy w Bydgoszczy	bydgoszcz.so.gov.pl	3	2	3	8	4	2	22

5. Uwagi szczegółowe – ciekawostki z obserwacji poszczególnych stron

5.1. Ocena merytoryczna

Sądy apelacyjne:

Podobnie jak przy pierwszym badaniu, w dalszym ciągu aktualna jest kwestia „anonimowości” sędziów. Na stronach rzadko dostępne są listy sędziów orzekających w danym sądzie. Nigdzie też nie zostały zamieszczone dane kontaktowe do sędziów poszczególnych sądów apelacyjnych.

Jeśli orzecznictwo w ogóle jest publikowane, to najczęściej w biuletynach sądów, nie zamieszcza się ich natomiast bezpośrednio na stronach

W dalszym ciągu, trudno jest zapoznać się z orzecznictwem danego sądu. Sytuacja od czasu publikacji pierwszego raportu „E -sądy po polsku” nie zmieniła się. Jeśli orzecznictwo w ogóle jest publikowane, to najczęściej w biuletynach sądów, nie zamieszcza się go natomiast bezpośrednio na stronach.

W przeważającej części osoby odpowiedzialne za zawartość stron www sądów nie przywiązują należytej wagi do walorów edukacyjnych oraz promocji sądownictwa wśród obywateli. Pojawiają się jedynie śladowe elementy edukacyjne polegające na zamieszczeniu linku do „Atlasu Sądowniczego w sprawach cywilnych”, umieszczonego na stronie Komisji Europejskiej.

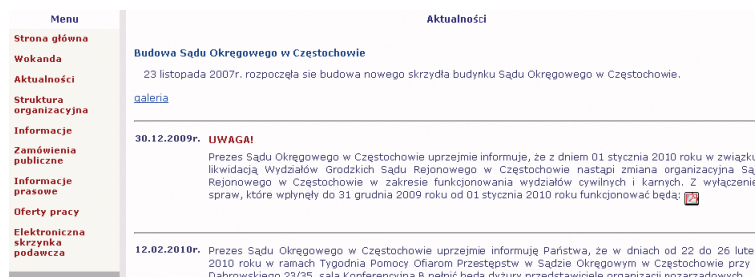

Nie zamieszcza się na stronach informacji o pomocy prawnej z urzędu, ani też o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej udzielanej przez organizacje pozarządowe. Brak też jest przydatnych obywatelowi wskazówek prawnych.

Powszechną praktyką jest zamieszczanie bazy linków do instytucji wymiaru sprawiedliwości, izb adwokackich, innych sądów oraz na strony Ministerstwa Sprawiedliwości.

Niewiele zmieniło się pod względem publikowania aktualności. Na stronach sądów brakuje bieżących i interesujących opinii publiczną informacji na temat bieżących wydarzeń

Niewiele zmieniło się pod względem publikowania aktualności. Na stronach sądów brakuje aktualnych i interesujących opinii publiczną informacji na temat bieżących wydarzeń.

Przykład aktualności na stronie Sądu Okręgowego w Częstochowie

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie uwzględnił uwagę przedstawioną w pierwszym raporcie odnośnie strony BIP. Wcześniej strona tego Sądu znajdowała się pod adresem domeny prywatnego dostawcy usług hostingowych. Aktualnie strona BIP z oficjalną stroną Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie została ujednoczona.

Uwagi pierwszego raportu zostały uwzględnione przez Sąd Apelacyjny w Łodzi. Strona BIP ze stroną oficjalną sądu została ujednoczona, a w scalonym serwisie umieszczono m.in. wyszukiwarkę

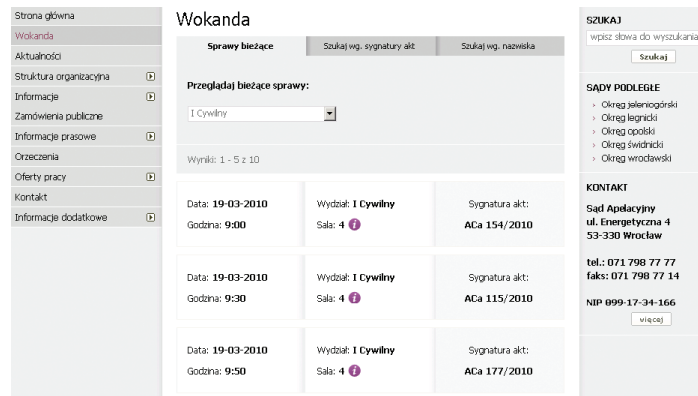
oraz podano redakcję strony BIP. Uwagi poprzedniego raportu uwzględnił częściowo Sąd Apelacyjny w Warszawie, na stronie dostępna jest wyszukiwarka oraz instrukcja obsługi serwisu BIP. W zakładce Redakcja, dowiadujemy się tylko, iż informacja jest w przygotowaniu, tak jak zresztą w przypadku wielu innych zakładki na tej stronie (*Komunikaty, Statystyka, Aplikacja sądowa, Orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Warszawie*).

Sądy okręgowe:

Coraz powszechniejsze stało się umieszczanie skróconych opisów, zbliżających się rozpraw, czyli elektronicznych wokand.

Coraz powszechniejsze stało się umieszczanie skróconych opisów, zbliżających się rozpraw, czyli elektronicznych wokand

Przykład elektronicznej wokandy Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

Na stronach sądów okręgowych zamieszcza się informacje o kosztach sądowych. Niekiedy jednak ogranicza się to podania linku do strony Ministerstwa Sprawiedliwości, gdzie można zapoznać się z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Nie zawsze natomiast publikuje się informacje na dany temat opracowane w sposób bardziej przyjazny niż „suchy” tekst ustawy.

Pozytywnym zjawiskiem jest także fakt, iż zmniejszyła się liczba stron sądów nie posiadających strony BIP.

Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, iż zmniejszyła się liczba stron sądów nie posiadających strony BIP.

Tylko na nielicznych stronach umieszczono listę sędziów orzekających w sądzie. Nie praktykuje się zamieszczania danych kontaktowych do sędziów.

Sytuacja dotycząca aspektu edukacyjnego na stronach sądów okręgowych przedstawia się podobnie jak na stronach sądów apelacyjnych. Tylko na niektórych stronach opublikowane są opracowania edukacyjne, na nielicznych stronach obywatel może znaleźć przydatne przepisy prawne.

Rzadko spotyka się portale prasowe prowadzone przez rzeczników prasowych sądów. Administratorzy stron ograniczają się jedynie do zamieszczania telefonu oraz adresu e-mail do swojego rzecznika. Sąd Warszawa-Praga, pomimo zwrócenia na to uwagi w pierwszym raporcie, nadal praktykuje dość nietypowy sposób kontaktu z dziennikarzami, polegający na uprzedniej rejestracji i logowaniu, przed

uzyskaniem informacji prasowych. Na stronie jest podana instrukcja w jaki sposób można uzyskać dostęp do informacji.

Ze strony Sądu Okręgowego w Gliwicach zniknęła ramka z prognozą pogody, z linków w Sądzie Okręgowym w Rzeszowie zniknęły przekierowania na stronę „PC Word Computer”, kursu języka HTML oraz oficjalnej strony Federacji Rosyjskiej.

Duża poprawa widoczna jest również na stronie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu. Strona BIP została ujednoliconą ze stroną oficjalną. Na stronie jest dostępny newsletter oraz została wprowadzona e-wokanda. W kategorii użyteczność sąd ten otrzymał 9 na 15 punktów, po tym jak w poprzednim raporcie uzyskał jedynie 1 na 10 punktów.

5.2. Ocena techniczna

Ocena kompozycji graficznej stron (przejrzystość i oprawa graficzna)

Porównując obecny wygląd stron sądów z wynikami audytu z roku 2008 widać dużą poprawę

Pozytywnym przykładem może być serwis Sądu Okręgowego w Świdnicy, który z 42 miejsca w ubiegłorocznym rankingu (z oceną kompozycji graficznej na 2 punkty) awansował na miejsce 13 w rankingu

Porównując obecny wygląd stron sądów z wynikami audytu z roku 2008 widać dużą poprawę. Znacząca liczba serwisów, które uzyskały niskie noty w ubiegłorocznym rankingu została przebudowana i wygląda teraz o wiele lepiej. Pozytywnym przykładem może być serwis Sądu Okręgowego w Świdnicy, który z 42 miejsca w ubiegłorocznym rankingu (z oceną kompozycji graficznej na 2 punkty) awansował na miejsce 17 w rankingu.

Można zauważyć tendencję do ujednolicenia wyglądu serwisów sądów – niektóre strony oparto na jednym szablonie graficznym. Strony, które bardzo dobrze wypadły w obecnym rankingu, takie jak serwis Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, Sądu Okręgowego w Legnicy, czy Sądu Okręgowego w Świdnicy, działają na tym samym szablonie – prostym, przejrzystym, czytelnym i dość estetycznym.

Wyszukiwarki posiada już 48 serwisów na 56 badanych czyli ok. 85%. To duży wzrost w stosunku do zeszłego roku, kiedy to zaledwie 46% serwisów posiadało wyszukiwarkę.

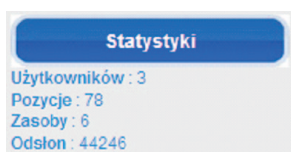

Lepiej wykorzystywana jest obecnie przestrzeń stron. Wiele serwisów udostępnia najważniejsze informacje kontaktowe i aktualności już z poziomu strony głównej. Nadal jednak często zdarza się, że ze strony głównej nie możemy dowiedzieć się niczego, jak w przypadku serwisu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

Wiele serwisów udostępnia najważniejsze informacje kontaktowe i aktualności już z poziomu strony głównej

www.poznan.sa.gov.pl

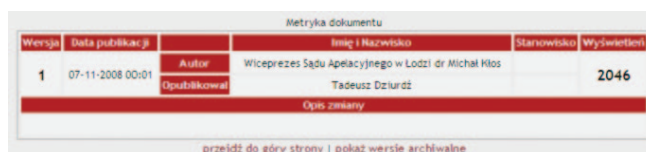
Niestety nadal dość popularne jest zamieszczanie statystyk odwiedzin, aktualnej daty i godziny albo imiennin, czyli informacji zupełnie nieprzydatnych użytkownikom, które niepotrzebnie tylko zajmują miejsce na stronach.

www.rzeszow.sa.gov.pl

www.krosno.so.gov.pl

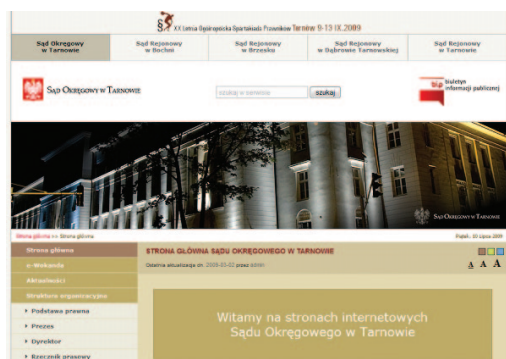

www.lodz.sa.gov.pl/bip/siedziba-i-godziny-pracy

Animowane intro w serwisie Sądu Okręgowego w Olsztynie nadaje się tylko do pominięcia.

Strony typu „intro” (pojawiające się przed wejściem na stronę główną serwisu), wciąż używane przez niektóre sądy (np. Sąd Okręgowy w Olsztynie i Sąd Apelacyjny w Lublinie), zawierają różne zbędne elementy jak np. zdjęcie, nazwę sądu oraz link „Wejście”. Strony takie nie niosą żadnej wartości informacyjnej dla odwiedzających i stanowią niepotrzebny krok na drodze dotarcia do treści.

Zapętlała animacja Flash w serwisie Sądu Okręgowego w Tarnowie

Niektóre sądy zmieniły oprawę graficzną stron wprowadzając animowane elementy graficzne w technologii Flash (technologia umożliwiająca tworzenie animowanych elementów graficznych na stronach WWW), co nie dało udanego efektu. W przypadku Sądu Okręgowego w Tarnowie animowany element Flash w górnej części serwisu rozprasa uwagę i irytuje, wpływając negatywnie na użyteczność strony. Animacja zapętla się w nieskończoność i jest ładowana na nowo przy otwarciu każdej kolejnej strony w serwisie.

Obok herbu Polski
umieszczono w nagłówku
serwisu zdjęcie zielonej
żabki

Dość nietypowo do oprawy graficznej serwisu podeszli projektanci strony Sądu Okręgowego w Krośnie. Obok herbu Polski umieszczono w nagłówku serwisu zdjęcie zielonej żabki.

Tego rodzaju grafika nie ma żadnego związku z wymiarem sprawiedliwości i wydaje się nieodpowiednia ze względu na powagę urzędu.

Istotną rzeczą, na którą
powinni zwrócić uwagę
webmasterzy stron
większości sądów to
formatowanie tekstów
w artykułach

Istotną rzeczą, na którą powinni zwrócić uwagę webmasterzy stron większości sądów to formatowanie tekstów w artykułach.

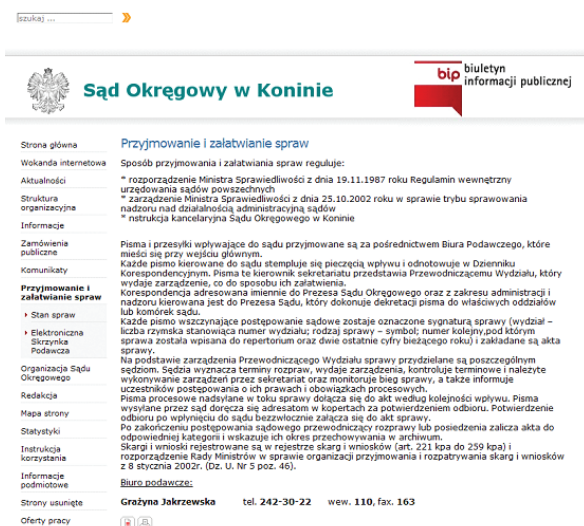
Domyślny rozmiar tekstu wyświetlany przez wszystkie nowoczesne przeglądarki to 12 punktów (100%=16 pikseli) i warto zachować taki duży rozmiar dla dłuższych tekstów. Artykuły napisane czcionką mniejszą niż 10 punktów (13 pikseli) nie należą do najłatwiejszych w czytaniu. Użytkownicy nie powinni być zmuszani do powiększania tekstu za każdym razem.

Bardzo duże znaczenie dla czytelności artykułów ma interlinia, czyli ustawienie odstępu między wierszami tekstu. Domyślna interlinia w HTML-u (z ang. HyperText Markup Language – język wykorzystywany do budowy stron WWW) jest zbyt mała i dobrze jest ustawić ten atrybut w arkuszach stylu CSS (z ang. Cascading Style Sheets – język wykorzystywany do opisu sposobu prezentacji stron WWW) na około 140%.

Pojedyńcza linia tekstu nie powinna zawierać więcej niż około 10–15 słów, ponieważ teksty rozciągnięte na większą szerokość niewygodnie czyta się z ekranu monitora.

Teksty i tytuły powinny być wyrównane do lewej strony, a nie wyśrodkowane czy wyjustowane.

Ważną rolę odgrywają puste marginesy, które pozwalają lepiej skupić się na czytanych tekście. Nie należy upychać informacjami całego wolnego obszaru strony.

Używanie odpowiednio ostylowanych nagłówków nadających tekstowi wizualną hierarchię, akapitów, śródtytułów, list numerowanych i wypunktowanych, ilustracji czy ikon w tekście znacząco poprawia komfort czytania.

Przykład artykułu na Stronie Sądu Okręgowego w Koninie z jednolitym tekstem pozbawionym praktycznie formatowania

Nastąpiła widoczna poprawa jakości serwisów sądów, choć nadal istnieją takie dla których czas się zatrzymał. Oprawa graficzna stron m.in. Sądu Apelacyjnego w Krakowie, sądów okręgowych w Częstochowie, Bydgoszczy, Białymstoku, czy w Płocku przedstawia się nieestetycznie i mało profesjonalnie.

Serwis Sądu Apelacyjnego w Krakowie nie zmienił się od zeszłego roku i nadal zniechęca użytkowników nieprofesjonalnym wyglądem.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, ul. Mogińska 17, 31-542 Kraków
tel. 012-410-64-00, fax: 012-412-43-00 e-mail: prez@msa.krakow.sad.gov.pl

Łatwość nawigacji

Wiele serwisów poprawiło swoje systemy nawigacji, rezygnując z długich list odnośników na rzecz menu rozwijanych po kliknięciu. Dzięki takiemu rozwiązaniu początkowy wybór użytkownika został ograniczony do mniejszej liczby elementów. Likwiduje to także problem rozbudowanych menu bocznych, w których przejście wszystkich elementów wymagało od użytkownika przewinięcia strony.

Niestety zbyt długie boczne menu zdarzają się nadal na znacznej ilości stron. Niektóre sądy wciąż stosują mało ergonomiczne menu rozwijane w bok. W dalszym ciągu w wielu serwisach projektanci zapominają o zaznaczaniu aktywnej pozycji w menu, co nie pozwala użytkownikowi w prosty sposób zorientować się, gdzie znajduje się w strukturze serwisu. Warto też zwrócić uwagę na to, że linki w menu bocznym powinny być wyrównane do lewej strony, a nie wyśrodkowane (jak ma to miejsce na przykład w serwisach sądów okręgowych w Kaliszu i Lublinie). Wycentrowane listy skanuje się bowiem wzrokiem znacznie wolniej.

Wyjątkowo nieużyteczne menu rozwijane stosuje Sąd Okręgowy w Łomży – aż trzy poziomy zagłębienia w takim menu mogą sprawić poważne kłopoty dla większości użytkowników.

Przykład strony Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (nie zmienionej od zeszłego roku) z menu długim na kilka ekranów, dodatkowo pozbawionym zaznaczenia aktywnej pozycji.

Nadal problemem jest niejasne grupowanie informacji i tworzenie struktury serwisów. Na przykład w tym samym menu pojawiają się pozycje, takie jak „Informacje” i „Informacje dodatkowe” – nie wiadomo czym różnią się obydwie kategorie. Nazwy te nie mówią nic o zawartości poszczególnych działów.

Rekordowo długa nazwa linku pojawiła się w menu Sądu Okręgowego w Suwałkach: „Wykaz placówek leczenia odwykowego lub rehabilitacyjnego i prowadzących oddziaływania terapeutyczne oraz realizujących programy korekcyjno-edukacyjne w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Suwałkach”.

Strona główna
Wokanda
Aktualności
Struktura organizacyjna
Informacje
Elektroniczna skrzynka podawcza
Formularz kontaktowy
Informacje dodatkowe
Polska Karta Praw Ofiary
Kompensata dla ofiar niektórych przestępstw umyślnych
Wykaz placówek leczenia odwykowego lub rehabilitacyjnego i prowadzących oddziaływania terapeutyczne oraz realizujących programy korekcyjno-edukacyjne w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Suwałkach

Rekordowo długa nazwa linku w menu Sądu Okręgowego w Suwałkach

Nazwy pozycji w menu nie powinny być dłuższe niż jedno – maksymalnie trzy słowa, co umożliwi szybkie przeskanowanie dostępnych opcji. Ponadto w nazwie linku użyto hermetycznego urzędowego języka, który może sprawiać trudności wielu użytkownikom.

5.3. Występujące błędy i problemy

Brak tytułów stron

Znacznik TITLE (element języka HTML służący do opisu tytułu strony WWW) w kodzie strony pełni bardzo ważną rolę. To dzięki niemu użytkownik może zidentyfikować otwartą stronę w przypadku, gdy zminimalizuje okno przeglądarki lub przegląda serwis w kartach. Element ten ma też duże znaczenie w prezentacji wyników wyszukiwania. Dzięki niemu użytkownik od razu może się zorientować, na której ze stron znajduje się interesująca go informacja. Dla osób korzystających z czytników ekranowych tytuł jest podstawową informacją o zawartości strony i jest odczytywany jako pierwszy.

Z 56 przebadanych serwisów tylko 15 posiada prawidłowo podane tytuły stron

Z 56 przebadanych serwisów tylko 15 posiada prawidłowo podane tytuły stron. W przeważającej ilości przypadków ten sam tytuł jest zdefiniowany dla wszystkich podstron. Przy przeglądaniu kolejnych stron serwisu tytuł wyświetlany na belce tytułowej okna przeglądarki pozostaje niezmienny.

Niektóre serwisy w ogóle nie posiadają znacznika TITLE lub jest on pusty. Przykładem takiego serwisu jest strona Sądu Okręgowego Warszawa-Praga (<http://www.warszawapraga.so.gov.pl/index.php?pid=1>), gdzie na żadnej stronie znacznik ten nie został wypełniony. Niewiele lepiej jest w serwisie Sądu Okręgowego w Świdnicy (<http://www.swidnica.so.gov.pl/>) – znacznik jest wypełniony tylko na niektórych podstronach.

Niedostateczny kontrast/czytelność tekstu

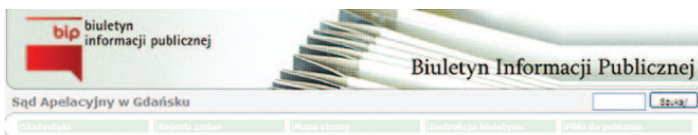
Linki o zbyt niskim kontraście występują na przykład w menu górnym w serwisach Sądu Apelacyjnego w Warszawie i Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

Stosowanie tekstu o złym kontraście z tłem oraz zbyt mały rozmiar czcionki, to najczęściej spotykane problemy w serwisach sądów, które mogą poważnie utrudniać korzystanie ze stron wielu użytkownikom.

Linki o zbyt niskim kontraście występują na przykład w menu górnym w serwisach Sądu Apelacyjnego w Warszawie i Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.

www.waw.sa.gov.pl

www.sadapeld.sisco.info

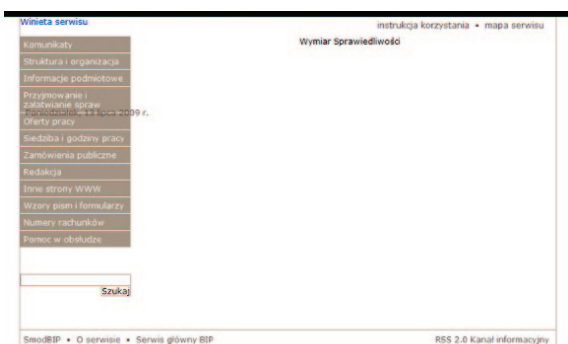

Zbyt mała czcionka w menu serwisu Sądu Okręgowego w Słupsku

Nieprawidłowe opisy alternatywne dla grafiki

Wszystkie grafiki w serwisie powinny mieć uzupełnione opisy alternatywne, które mogą zostać odczytane przez czytniki ekranu (ang. Screen Reader)¹².

Teksty zawarte w obrazkach powinny być powtórzone w opisach ALT (element języka HTML służący do opisu tekstowego obrazków umieszczanych na stronach WWW). Nie wszystkie strony sądów mają te opisy wypełnione w sposób prawidłowy. Przykładem może być strona Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, gdzie nazwa serwisu znajduje w elemencie graficznym. Opis alternatywny zawiera jednak tylko nic nie mówiące słowa „Winieta serwisu”.

Źle wypełnione opisy alternatywne w serwisie Apelacyjnym w Poznaniu

¹² Więcej informacji o czytnikach ekranu można znaleźć na stronach Wikipedii pod adresem http://pl.wikipedia.org/wiki/Screen_reader

Problemy z tytułami linków i ich wyróżnieniem

Wszystkie linki w serwisie powinny być łatwo rozpoznawalne dla użytkowników jako elementy aktywne, w które można kliknąć.

Dobłą praktyką jest oznaczanie linków tak, aby różniły się od zwykłego tekstu nie tylko kolorem, ale również użyciem podkreśleń lub strzałek, co pozwala na ich łatwą identyfikację osobom z zaburzeniami widzenia kolorów (od 7 do 10% mężczyzn w populacji; schorzenie to praktycznie nie jest spotykane u kobiet).

Tytuł linku powinien opisywać treść strony docelowej. Często spotykane linki o treści „tutaj”, „tu”, „kliknij tutaj” utrudniają życie szczególnie osobom niewidomym lub niedowidzącym, które korzystają z czytników ekranowych.

Problemy z oznaczaniem linków występują w dużej części serwisów sądów.

Aktualności

Wybierz grupę nowości: --Wybierz grupę-- Wyświetlaj na stronie: 6

Zawiadomienie o konkursie na stanowisko Dyrektora Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

2009-06-10 | Ostatnia modyfikacja 2009-06-10 14:59:02
Opublikował: Krzysztof Wiśniewski

Wrocław, dnia 10 czerwca 2009r.

ZAWIADOMIENIE [brak linka](#)

Uprzejmie zawiadamiam, iż w wyniku ustaleń Komisji Konkursowej z dnia 9 czerwca 2009r. w dniach 14 i 15 lipca 2009r. odbędzie się w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu, ul. Energetyczna 4, sala 27 i 28 (II piętro) konkurs na stanowisko Dyrektora Sądu Apelacyjnego.

[> więcej](#)

Dni wolne od pracy w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu w 2009 r.

2009-06-09 | Ostatnia modyfikacja 2009-06-09 11:21:43
Opublikował: Rafał Sukowski

Na podstawie art. 130 par. 2 kodeksu pracy i Uchwały Kolegium Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20 maja 2009 r. Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu zarządzeniem nr 10/2009 z dnia 8 czerwca 2009 r. ustalił następujące dni wolne od pracy:

[> więcej](#)

Przykład nieprawidłowo oznaczonych linków w serwisie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

Konstrukcja stron w oparciu o tabele

Połowa z testowanych stron nadal korzysta z przestarzałej techniki budowania stron w oparciu o tabele

Połowa z testowanych stron nadal korzysta z przestarzałej techniki budowania stron w oparciu o tabele.

Używanie tabel do formatowania stron może rodzić problemy dla użytkowników korzystających z czytników ekranowych, ponieważ kolejność odczytywanych elementów wynika z wyglądu strony, a nie z hierarchii ważności treści. Ponadto używanie tabel do konstrukcji serwisów niepotrzebnie zwiększa wagę i czas wczytywania stron.

Przeznaczeniem tabel jest prezentacja danych tabelarycznych – w tym celu zostały stworzone i w tym celu należy je stosować. Minęły już czasy w których tabelki były powszechnie stosowane do formatowania całych stron. Obecnie standardem jest tworzenie struktury strony na bazie bloków i przy użyciu arkuszy stylów CSS.

Jedną z głównych zalet tworzenia układu strony wyłącznie w oparciu o CSS jest łatwość zmiany lokalizacji elementów w ramach kodu HTML bez zmiany wyglądu strony w przeglądarce.

Strony oparte o tabele są nie tylko mniej dostępne, ale także bardziej kłopotliwe w utrzymaniu z uwagi na to, że znacznie trudniej jest wprowadzać w nich zmiany.

Strony oparte o tabele są nie tylko mniej dostępne, ale także bardziej kłopotliwe w utrzymaniu z uwagi na to, że znacznie trudniej jest wprowadzać w nich zmiany

Nieprawidłowa semantyka kodu

Dobrze napisany kod strony powinien wykorzystywać znaczniki semantyczne HTML do opisu struktury dokumentów. Na przykład hierarchia nagłówków powinna być opisywana za pomocą znaczników H1, H2, H3 (elementy HTML służące do prezentacji tekstu w postaci nagłówków), i tak dalej, a nie za pomocą pogrubienia tekstu (jest to znacznik formatujący, a nie semantyczny).

Poprawny semantycznie kod pozwala w łatwy sposób zorientować się w strukturze treści osobom korzystającym z czytników ekranowych i bez problemów nawigować pomiędzy blokami informacji.

Testowane strony nie wypadają pod tym względem najlepiej. Jak zauważono już wcześniej, większość serwisów sądów używa archaicznego układu opartego o tabele. Pozycje menu często są linkami nie oznaczonymi jako elementy jednej listy, a nagłówki opisywane są jako pogrubiony tekst.

Wyjątkowo źle przygotowany został serwis Sądu Okręgowego w Opolu, w którym praktycznie każdy element jest opisany za pomocą źle przygotowanego HTMLa (ostylowane bloki DIV zamiast adekwatnych znaczników semantycznych). Dodatkowo style CSS umieszczone zostały w samym pliku HTML przy każdym z elementów, co także jest naganną praktyką.

Kod źródłowy strony Sądu Okręgowego w Opolu zawiera wiele błędów

```
<div style="clear: both;">
  <div style="width: 970px;">
    <div style="height: 33px; background-image: url('http://www.opole.so.gov.pl/images/default/bg_me
    <div style="padding-top: 5px; text-align: right;">
      <div style="float: right; padding-top: 5px; padding-bottom: 5px; background-image
      <div class="a7" style="padding-left: 10px; padding-right: 10px;">
        1-Hokanda
      </div>
    </div>
    <div style="float: right; padding-top: 5px; padding-bottom: 5px; background-image
    <div class="a7" style="padding-left: 10px; padding-right: 10px;">
      Inne strony
    </div>
    </div>
    <div style="float: right; padding-top: 5px; padding-bottom: 5px; background-image
    <div class="a7" style="padding-left: 10px; padding-right: 10px;">
      Zamówienia publiczne
    </div>
    </div>
    <div style="float: right; padding-top: 5px; padding-bottom: 5px; background-image
    <div class="a7" style="padding-left: 10px; padding-right: 10px;">
      Biuro Prasowe
    </div>
    </div>
    <div style="float: right; padding-top: 5px; padding-bottom: 5px; background-image
    <div class="a7" style="padding-left: 10px; padding-right: 10px;">
      Aktualności
    </div>
    </div>
    <div style="float: right; padding-top: 5px; padding-bottom: 5px; background-image
    <div class="a7" style="padding-left: 10px; padding-right: 10px;">
      Informacje
    </div>
    </div>
    <div style="float: right; padding-top: 5px; padding-bottom: 5px; background-image
    <div class="a7" style="padding-left: 10px; padding-right: 10px;">
      Organizacja
    </div>
    </div>
    <div style="float: right; padding-top: 5px; padding-bottom: 5px; background-image
    <div class="a7" style="padding-left: 10px; padding-right: 10px;">
      Strona główna
    </div>
    </div>
  </div>
</div>
```

Wykorzystanie ramek

Ramki są przestarzałą technologią, która już od dawna nie powinna być stosowana do konstrukcji stron. Za rezygnacją z tej metody budowania serwisów przemawia wiele argumentów dotyczących dostępności i użyteczności. Ramki mogą sprawiać problemy w nawigacji użytkownikom korzystającym z czytników ekranowych lub przeglądarek tekstowych. Ramki utrudniają także drukowanie stron, uniemożliwiają dodawanie konkretnych podstron serwisu do ulubionych lub łatwe skopiowanie adresu konkretnej podstrony.

Tylko dwa serwisy sądów korzystają z ramek. Są to:
Sąd Apelacyjny w Białymstoku (<http://www.bialystok.sa.gov.pl/>)
oraz Sąd Okręgowy w Płocku (<http://www.plock.so.gov.pl/>).

Działanie z wyłączonymi stylami

Przeglądarki tekstowe i screen readers nie korzystają z arkuszy stylów opisujących wygląd strony. Wyłączenie w przeglądarce obsługi stylów jest więc testem na to, czy serwis będzie nadal czytelny i jak zachowa się treść na nim zawarta – czy będzie można ją bez problemów odczytać, czy też będzie wymieszana z innymi elementami strony.

Ramki są przestarzałą technologią, która już od dawna nie powinna być stosowana do konstrukcji stron

Ramki utrudniają także drukowanie stron, uniemożliwiają dodawanie konkretnych podstron serwisu do ulubionych lub łatwe skopiowanie adresu konkretnej podstrony

Częstym błędem przy tworzeniu stron internetowych jest poleganie tylko na grafice

Większość serwisów przeszła test pozytywnie. Zdarzyły się jednak przypadki, w których tekst był pomieszany z elementami serwisu, przez co nie można było do końca stwierdzić, gdzie zaczyna się właściwa część serwisu, a gdzie jego nawigacja.

Działanie z wyłączonym wyświetlaniem grafiki

Częstym błędem przy tworzeniu stron internetowych jest poleganie tylko na grafice. Twórcy stron używając elementów graficznych, po to aby zaakcentować albo skontrastować treść zapominają o sytuacji, w której użytkownik może mieć wyłączone wyświetlanie obrazków w przeglądarce.

W takim przypadku często zdarza się, że strona traci na czytelności. W skrajnych przypadkach tekst jest zupełnie nieczytelny (np. biały tekst na białym tle). Jeżeli dodamy do tego brak tekstów alternatywnych dla obrazków, otrzymujemy serwis, który staje się całkowicie nieużyteczny.

Połowa z testowanych stron nie przeszła pomyślnie tego testu. Po wyłączeniu obrazków w wielu przypadkach nie można w ogóle stwierdzić jaką stronę przeglądamy. Nagłówki stron w postaci grafiki nie posiadają często opisów alternatywnych przeznaczonych do wyświetlenia w przypadku, kiedy grafika nie jest obsługiwana.

W kilku serwisach treść staje się całkowicie niewidoczna przez zastosowanie białego tekstu na białym tle

W kilku serwisach treść staje się całkowicie niewidoczna przez zastosowanie białego tekstu na białym tle.

Po wyłączeniu stylów w przeglądarce główne menu serwisu Sądu Okręgowego w Krakowie przestaje być widoczne

Brak zdefiniowanego języka

Definicja języka strony ma istotne znaczenie dla czytników ekranowych. Aby stworzyć dostępny serwis, należy zadbać o to, żeby znacznik ten znalazł się w opisie strony.

Tylko ponad połowa serwisów sądów ma zdefiniowany język. Pozostała część stron nadal go nie posiada.

6. Podsumowanie

Kilkanaście miesięcy, jakie minęły od pierwszego badania stron internetowych polskich sądów to z pewnością zbyt krótki okres, by oczekiwać rewolucyjnych zmian. Mimo to, można zauważyć pewien pozytywny trend, a w niektórych przypadkach nawet zmiany motywowane uwagami z pierwszego raportu. Można powiedzieć, że brak jednolitej struktury serwisów internetowych polskiego sądownictwa (jednego portalu wymiaru sprawiedliwości) jest częściowo rekompensowany dobrymi praktykami i pozytywnymi wzorcami rozbudowywanymi przez niektóre sądy. Naturalnie, najwięcej interesujących rozwiązań, które powinny być stosowane na szerszą skalę znajdziemy u zwycięzców rankingu. Zdecydowanym liderem i zarazem kreatorem odpowiednich standardów jest Sąd Apelacyjny w Katowicach. Wydaje się, że gdyby wszystkie pozostałe badane sądy zaaplikowały rozwiązania przyjęte w serwisie www katowickiego sądu, dużo łatwiej można by się pogodzić z brakiem spójnego, ogólnego serwisu polskiego wymiaru sprawiedliwości.

Zjawiska pozytywne w dalszym ciągu przeplatają się jednak z błędami i niedociągnięciami, które znalazły odzwierciedlenie w generalnie niskich ocenach ogólnych poszczególnych serwisów. Wystarczy powiedzieć, że blisko połowa (5 na 11) serwisów sądów apelacyjnych nie osiągnęła nawet połowy maksymalnej liczby punktów. W przypadku sądów okręgowych granicy 30 punktów nie przekroczyła prawie 1/3 serwisów.

Zastanawia również fakt, że w wielu przypadkach istnieje poważna rozbieżność między wynikami oceny technicznej i merytorycznej sądowych www. Dotyczy to np. serwisów Sądu Okręgowego w Legnicy, Sądu Okręgowego w Zielonej Górze czy Sądu Okręgowego w Świdnicy. Dochodzi więc niekiedy do sytuacji, że przyjazna w obsłudze, przejrzysta i łatwo dostępna strona nie zawiera wielu istotnych dla użytkownika informacji. Zdarzają się też sytuacje odwrotne (np. Sąd Okręgowy w Krakowie czy Sąd Okręgowy w Warszawie), gdy przyzwoity merytorycznie serwis traci swoje walory ze względu na techniczne niedoskonałości.

Podtrzymując postulaty zawarte w pierwszym raporcie, można obecnie zaakcentować także potrzebę zawiązania bliższej współpracy między poszczególnymi sądami w celu rozpowszechniania dobrych praktyk stosowanych w niektórych spośród nich. Sprzyjać temu powinna polityka Ministerstwa Sprawiedliwości promująca najlepsze wzorce. Istotne również, by MS prowadziło aktywne działania wspierające. Przede wszystkim mowa tu o wyposażaniu sądów w przydatne opracowania informacyjne (broszury, biuletyny), które mogą być umieszczane na stronach poszczególnych sądów i w ten sposób podnosić ich merytoryczną wartość. Nie ma bowiem potrzeby, a wręcz generowałoby to nadmierne koszty, by każdy sąd samodzielnie przygotowywał takie materiały. Po drugie, w sytuacji zdecentralizowanego systemu serwisów internetowych sądów Ministerstwo winno zadbać co najmniej o odpowiedni nadzór nad standardami ich prowadzenia. Należy przez to rozumieć nie tylko wspomniane na wstępie wytyczne dla sądów, ale także: (i) wystandaryzowanie wymogów specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ) w przypadku, gdy sądy zlecają wykonanie serwisów podmiotom zewnętrznym; (ii) kontrolowanie treści umów z dostawcami usług internetowych, aby uniknąć wykorzystywania przez nich serwisów sądowych do własnych celów – np. do pozycjonowania ich stron www.

Powyższe działania powinny stać się jednym z podstawowych zadań realizowanych obecnie w ramach współfinansowanego ze środków wspólnotowych programu „Ułatwianie dostępu do wymiaru sprawiedliwości”. Daje to nadzieję na rzeczywistą i znaczącą poprawę dostępności i użyteczności serwisów www dla obywateli, którą mamy nadzieję zaobserwować w kolejnych wydaniach rankingu.

Można zauważyć pewien pozytywny trend, a w niektórych przypadkach nawet zmiany motywowane uwagami z pierwszego raportu

Zdecydowanym liderem i zarazem kreatorem odpowiednich standardów jest Sąd Okręgowy we Wrocławiu

Podtrzymując postulaty zawarte w pierwszym raporcie, można obecnie zaakcentować także potrzebę zawiązania bliższej współpracy między poszczególnymi sądami w celu rozpowszechniania dobrych praktyk stosowanych w niektórych spośród nich

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Helsińska Fundacja Praw Człowieka (HFPC), z siedzibą w Warszawie, istnieje od 1989 roku. Jej powstanie poprzedziła siedmioletnia podziemna działalność Komitetu Helsińskiego w Polsce, którego misją było monitorowanie wywiązywania się władz PRL ze zobowiązań dotyczących praw i wolności człowieka, przyjętych w 1975 roku w Akcie Końcowym KBWE w Helsinkach. Po zmianie ustroju politycznego członkowie Komitetu stworzyli Fundację – niezależną instytucję edukacyjno-badawczą, której misją jest budowanie państwa prawa, strzeżenie praw i wolności człowieka oraz propagowanie kultury owych praw w Polsce i innych krajach.

Głównymi kierunkami działalności HFPC są:

- **EDUKACJA** za granicą i w Polsce, między innymi Szkoła Praw Człowieka dla absolwentów szkół wyższych, roczny kurs dla studentów, treningi umiejętności skutecznego działania na rzecz praw człowieka dla uczestników spoza Polski: Letnie i Zimowe Szkoły Praw Człowieka oraz Wyższy Międzynarodowy Kurs Praw Człowieka. Jedną z form edukacji jest Międzynarodowy Festiwal WATCH DOC's „Prawa człowieka w filmie”.
- **DZIAŁALNOŚĆ W INTERESIE PUBLICZNYM** – w tym monitoring tworzenia prawa i instytucji publicznych (np. warunków pracy sądów, policji, dostępu do pomocy prawnej, praw pacjentów), programy świadczące bezpłatną pomoc prawną dla obywateli polskich, uchodźców i osób należących do mniejszości. Obecnie dział prawny HFPC prowadzi działalność w ramach pięciu programów merytorycznych, wśród których: Program Spraw Precedensowych, Program Interwencji Prawnej, Program Prawa Człowieka a Rozliczenia z Przeszłością, Obserwatorium Wolności Mediów w Polsce oraz Klinika Prawa „Niewinność”.

HFPC współpracuje z Radą Europy, OBWE, ONZ (ma status konsultatywny przy Radzie Społeczno Gospodarczej ONZ, ECOSOC) oraz z polskimi i międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi.

Fundacją kieruje pięcioosobowy Zarząd, na czele którego stoi Danuta Przywara (socjolog), oraz sześćoosobowa Rada z przewodniczącą Haliną Bortnowską-Dąbrowską (etyk, publicystka).

Fundacja FOR

Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR zostało zarejestrowane w marcu 2007 r. i rozpoczęło swoją działalność we wrześniu 2007 r. Wyłącznym fundatorem FOR jest prof. L. Balcerowicz.

Celem FOR jest zwiększenie obywatelskiego zaangażowania Polaków na rzecz propozycji, które sprzyjają szybkiemu i stabilnemu rozwojowi. Stałym punktem odniesienia dla FOR jest wizja państwa prawa, które tworzy warunki sprzyjające prorozwojowym, produktywnym działaniom ludzi: pracy, przedsiębiorczości i innowacyjności; oszczędzaniu i inwestowaniu oraz zdobywaniu wiedzy. Dostępna wiedza pozwala na określenie generalnych cech ustroju, który w największym stopniu tworzy wymienione warunki. Te cechy to:

- Szeroki zakres indywidualnej wolności w ramach jasnego i dobrze egzekwowanego prawa. **Wolność i prawnorządność** tworzą podstawy dla sprawnego działania wolnego rynku, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i otwarcia na świat.
- **Niskie podatki** możliwe wyłącznie przy niskich **wydatkach publicznych**. Badania pokazują, że zarówno nadmierne podatki, jak i ich główna przyczyna – rozdęte wydatki budżetu osłabiają bodźce do działań produktywnych, przyczyniając się m.in. do bezrobocia lub bierności zawodowej, a przez to – hamują rozwój i ograniczanie ubóstwa.
- Rozwinięta i odpowiedzialna fiskalnie **samorządność lokalna**. Zmniejsza ona ryzyko błędów związane z centralizacją decyzji w państwie oraz umożliwia porównywanie i rywalizację nie tylko na poziomie przedsiębiorstw, ale i jednostek publicznych.
- **Stabilność makroekonomiczna**, czyli zdrowy pieniądź, stabilny sektor finansowy oraz zrównoważone finanse publiczne. Wymaga ona silnej ochrony niezależności i fachowości takich instytucji jak bank centralny i nadzór finansowy oraz warunków instytucjonalnych zapobiegających zwiększaniu obciążeń fiskalnych i utrzymywaniu się deficytu w finansach publicznych.
- Prężny, innowacyjny **system edukacji i badań**, silnie powiązany ze światową nauką i rynkową gospodarką.

FOR posiada formę prawną fundacji, która nie prowadzi działalności gospodarczej. FOR jest instytucją niezależną i nie uczestniczy w działalności jakiegokolwiek partii politycznej.

dla nas to możliwe

K2 Internet S.A.

K2 Internet SA jest największą w Polsce agencją interaktywną, dostarczającą innowacyjne rozwiązania w zakresie marketingu, sprzedaży i obsługi Klienta.

K2 świadczy usługi z zakresu: kreacji, tworzenia strategii on-line, budowy serwisów www, materiałów multimedialnych i video, realizacji programów lojalnościowych, budowy systemów e-commerce, rozwiązań mobilnych, hostingu zarządzanego i tworzenia aplikacji dedykowanych oraz planowania mediów i performance marketingu. Spółka jest jednym z głównych dostawców tego rodzaju rozwiązań w Europie Centralnej i Wschodniej. Na stałe zatrudnia ponad 150 pracowników. Wśród Klientów K2 Internet SA znajdują się m.in. Coca-Cola, Nokia, IKEA, Toyota Bank, Pracuj.pl, Sanitec Koło, Getin Bank, Agora, Commercial Union, Volvo, Peugeot, Play. Spółka była wielokrotnie nagradzana i wyróżniana w najważniejszych konkursach branżowych. Od kwietnia 2008 r. spółka notowana jest na GPW w Warszawie.

W ramach agencji K2 Internet działa wyspecjalizowany zespół K2 User Experience zajmujący się projektowaniem interakcji (usability) i prowadzeniem badań z udziałem użytkowników. K2 User Experience oferuje takie usługi jak:

PROJEKTOWANIE ZORIENTOWANE NA UŻYTKOWNIKA

Projektowanie funkcjonalności, architektury informacji i interfejsów użytkownika dla aplikacji i serwisów internetowych w metodyce User-Centered Design.

TESTY USABILITY

Badanie ergonomii serwisów internetowych oraz aplikacji mobilnych z udziałem użytkowników.

EYE-TRACKING

Badanie śledzenia ruchów gałek ocznych w celu optymalizacji ergonomii serwisów internetowych lub oceny efektywności kreacji reklamowych – pre-testy kreacji online-owych, oglądanie graficznej reklamy prasowej, czytanie ogłoszeń prasowych, badania efektywności spotów wideo.

Więcej informacji na stronie www.k2.pl/ux

Rzeczpospolita

Ogólnopolski dziennik, będący jednym z liderów prasy codziennej w Polsce, wydawany przez Prespublica sp. z o.o. To najczęściej cytowana gazeta w naszym kraju – od 2007 r. niezmienny leader wśród najczęściej cytowanych mediów. W 2009 roku powoływano się na nią aż 16221 razy*.

„Rzeczpospolita” jest gazetą o charakterze **zarówno informacyjnym, jak i specjalistycznym**. Czytelnicy znajdą w niej informacje polityczne, społeczne, kulturalne, sportowe, a także teksty publicystyczne i komentarze. Specjalistyczną część dziennika stanowią od lat tzw. żółte i zielone strony „Rz”, poświęcone tematyce prawnej i gospodarczej. Gazetę stale czyta 41 %* osób odpowiedzialnych w firmach za zagadnienia prawne i finanse.

Silnie rozbudowana sekcja prawna składa się z części „Prawo co dnia”, „Dobra Firma” i dostępnej w specjalnej prenumeracie „Gazety Prawa i Podatków”. Na prawnych stronach dziennika publikowane są aktualne informacje dotyczące wielu dziedzin prawa (m.in. prawo cywilne, karne, gospodarcze, prawo pracy, podatki), prawników i wymiaru sprawiedliwości. Ponadto czytelnik znajdzie tu aktualne orzecznictwo, informacje o pracach legislacyjnych, ciekawe wywiady i opinie ekspertów, a także porady prawne przydatne w codziennym życiu. Sekcja prawna „Rz” to również narzędzie pracy niezbędne w prowadzeniu firmy – zarówno małej, jak i dużej. Przedsiębiorcy korzystają z praktycznych analiz prawnych, wzorów pism i umów, komentarzy do ustaw, aktualnych wskaźników i stawek czy odpowiedzi na pytania czytelników.

Żółte strony „Rz” czytają m.in. sędziowie, prokuratorzy, adwokaci, radcowie prawni, studenci prawa i aplikanci, urzędnicy, przedsiębiorcy, menedżerowie i samorządowcy.

„Rz” publikuje stale, coroczne rankingi i konkursy – m.in. Listę 500 Największych Firm czy Ranking Największych Polskich Marek.

W sekcji prawnej są to:

- Ranking kancelarii prawniczych
- Ranking firm doradztwa podatkowego
- Konkurs na najlepszego prawnika przedsiębiorstwa (w tym roku po raz pierwszy)

Redaktorem naczelnym „Rzeczpospolitej” jest Paweł Lisicki. Działem prawa i podatków kieruje Ewa Usowicz.

* Badania PRO, realizowane przez MillwardBrown SMG/KRC w październiku 2009

Fundacja FOR

Al. J.Ch. Szucha 2/4 lok. 20
00-582 Warszawa
telefon: +48 (22) 427 40 10
faks: +48 (22) 213 37 85
e-mail: info@for.org.pl
strona internetowa: www.for.org.pl

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

ul. Zgody 11
00-018 Warszawa
telefon: +48 (22) 828 10 08, 828 69 96, 556 44 40
faks: +48 (22) 556 44 50
strona internetowa: www.hfhr.org.pl

K2 Internet S.A.

Al. Solidarności 74A
00-145 Warszawa
telefon: +48 (22) 448 70 00
faks: +48 (22) 448 71 01
e-mail: biuro@k2.pl
strona internetowa: www.k2.pl
www.k2.pl/ux

Rzeczpospolita

ul. Prosta 51
00-838 Warszawa
telefon: +48 (22) 628 34 01
faks: +48 (22) 628 05 88
strona internetowa: www.rzeczpospolita.pl